

телна точност на оценката. Лаплас е известен още с приложение на вероятностите в редица области като естествознанието, законността и правосъдието, смъртността, продължителността на браковете и др.

Тези резултати оставят дълбоки следи в научните търсения през деветнадесети век. През 1835 г. Адолф Кетле (1796-1874) представя концепцията за "средния човек" в известния си труд "За човека и развитието на способностите му, есе за социалната физика", което се счита за начало на обособяването на социалната статистика в сферата на емпиричните проучвания (Quetelet, 1835). Явно повлиян от идеите на Малтус, Фурие и Лаплас, (Zazarsfeld, 1961) авторът разглежда индивидуалните способности на хората като отделни случаи на отклонение в повече или по-малко, в една или друга посока в сравнение с тези на т.нар. среден човек и подчинени на "закона" за нормалното разпределение. В днешно време още се среща индексът⁶ на Кетле, показващ затлъстяване на човешкото тяло. Схващанията на Кетле за средния човек винаги са предизвиквали оживена дискусия, най-вече поради преувеличаване и фетишизиране на неговата идея в "идеален човек".

Приносът на Кетле за развитието на статистиката обаче би трябвало да се търси повече в други посоки. Изхождайки от разбирането си за средния човек, той подлага данните за престъпността на задълбочен анализ и с това събужда бурна дискусия по проблема за свободната воля и социалната детерминираност. Оставил е след себе си още интересни анализи върху смъртността, както и редица методологически препоръки относно преброяването на населението. Кетле пледира за прилагане на репрезентативни, извадкови статистически наблюдения в социалната сфера. Той застъпва тезата, че в обществения живот действат определени закономерности и тяхното познание може да се използва за постигане на общо благоденствие и напредък. Неговият съвременник Огюст Конт може да се счита като първи, използвал термините "социология" и "социална физика" (Гидънс, 2003), но Кетле всъщност е формулирал социологическия метод в практическите проучвания. Флоранс Найтингейл (1820-1910), ученичка на Кетле и поставила началото на клиничната статистика, го счита за основател на най-важната част от науката, от която зависи цялото ни научно познание (McDonald, 1994).

През 1853 г. Кетле организира първата международна конференция по статистика, с което се поставят основите на Международния статистически институт, учреден през 1885 г. Като основател на обсерваторията в Брюксел по искане на белгийското правителство (1833 г.) Кетле провежда серия от

⁶ Представляващ теглото в килограми, отнесено към квадрата на височината в метри. Ако стойността надхвърля 30, човекът се счита за затлъстял.